Shri Parabrahma Hridayam

શ્રીપરબ્રહ્મહૃદયમ્

Document Information

Text title : Parabrahma Hridayam

File name : parabrahmahRRidayam.itx

Category : deities_misc, hRidaya, brahma

Location : doc_deities_misc

Transliterated by : Rukmini Goswami

Proofread by : Rukmini Goswami

Latest update : July 29, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 29, 2026

sanskritdocuments.org

શ્રીપરબ્રહ્મહૃદયમ્

નારાયણ ઉવાચ ।
શ઼ૃણુ નારદ વક્ષ્યામિ હૃદયં પરમાદ્ભુતમ્ ।
ગુહ્યાદ્ગુહ્યતરં દિવ્યં બ્રહ્મણઃ પરમાત્મનઃ ॥ ૩॥

પુણ્યં સર્વાર્થસિદ્ધ્યર્થં સર્વદુઃખવિનાશનમ્ ।
સર્વશાન્તિકરં નિત્યં સર્વમઙ્ગલકારણમ્ ॥ ૪॥

સર્વવિદ્યાપ્રતિષ્ઠાનં સર્વરહસ્યગોચરમ્ ।
અજ્ઞાનધ્વાન્તસંહર્તૃ પરમાનન્દવર્ધનમ્ ॥ ૫॥

યેન વિજ્ઞાનમાત્રેણ ન સંશેત પુનર્ભવઃ ।
ન બન્ધો ન ચ મોક્ષોઽસ્તિ કેવલં બ્રહ્મ દૃશ્યતે ॥ ૬॥

તદેકં પરબ્રહ્મ ત્વં ધ્યાયસ્વ સુસમાહિતઃ ।
હૃદયે સર્વલોકાનાં નિત્યં ભાતિ નિરામયમ્ ॥ ૭॥

સર્વદેવમયં શાન્તં સર્વવેદાન્તનિશ્ચયમ્ ।
સર્વતત્ત્વમયં નિત્યં સર્વભૂતાન્તરસ્થિતમ્ ॥ ૮॥

તદેવ કારણં સૂક્ષ્મં તદેવ પરમં મહત્ ।
તદેવ ભાસતે નિત્યં તદેવ હૃદયં પરમ્ ॥ ૯॥

તદેવ કાલઃ સકલસ્તદેવ દિવસો નિશા ।
તદેવ ભૂતભવ્યં ચ તદેવાક્ષરમવ્યયમ્ ॥ ૧૦॥

તદેવ બ્રહ્મા વિષ્ણુશ્ચ તદેવ રુદ્ર ઈશ્વરઃ ।
તદેવેન્દ્રો વરુણશ્ચ સોમો વહ્નિઃ પ્રજાપતિઃ ॥ ૧૧॥

તદેવ કાલી તારિણી દુર્ગા સુન્દરી પરા ।
રાધિકા ભૈરવી ચૈવ બગલામ્બા સરસ્વતી ॥ ૧૨॥

તદેવ વેદો વેદાઙ્ગં તદેવાગમસઞ્ચયઃ ।

તદેવ યોગિનાં ધ્યેયં તદેવ હૃદયં મહત્ ॥ ૧૩॥

નિરઞ્જનમનન્તં તન્નિરાધારં નિરામયમ્ ।
સ્વયમ્પ્રકાશમવ્યક્તં સ્વયંસિદ્ધં સનાતનમ્ ॥ ૧૪॥

ય એતદ્ધૃદયં નિત્યં ધારયેન્માનસે બુધઃ ।
તસ્ય ચિત્તે સ્વયં બ્રહ્મ સ્ફુરતિ સ્વર્ણદીધિતિઃ ॥ ૧૫॥

તસ્ય હૃન્મધ્યદેશે તુ ત્રિકોણં પરમં સ્મૃતમ્ ।
યત્ર શક્તિપરં તત્ત્વં સ્વયમેવ પ્રકાશતે ॥ ૧૬॥

ચતુરસ્રં તદાવેષ્ટ્ય ભુવનત્રયકારણમ્ ।
બિન્દુનાદકલાતીતં ચિન્માત્રૈકપ્રકાશકમ્ ॥ ૧૭॥

નવયોનિવિભાગેન નવધાશક્તિરુચ્યતે ।
નવાવરણમધ્યસ્થં પરં ધામ નિરઞ્જનમ્ ॥ ૧૮॥

પ્રથમાવરણે દેવાઃ સ્થાવરજઙ્ગમાત્મકાઃ ।
દ્વિતીયે તત્ત્વવર્ગાશ્ચ તૃતીયે ગુણમણ્ડલમ્ ॥ ૧૯॥

ચતુર્થે શક્તિસઙ્ઘાતાઃ પઞ્ચમે જ્ઞાનવિગ્રહાઃ ।
ષષ્ઠે દેવગણાઃ સૂક્ષ્માઃ સપ્તમે યોગિનો મતાઃ ॥ ૨૦॥

અષ્ટમે નાદરૂપાણિ નવમે પરમં પદમ્ ।
યત્ર લીયન્તિ વિશ્વાનિ બિન્દૌ બ્રહ્મણિ કેવલમ્ ॥ ૨૧॥

શ્રીચક્રં ન તુ ચિત્રં સ્યાત્ ન રેખામાત્રકલ્પના ।
ચિદાકાશે સ્વયં જાતં બ્રહ્માણ્ડસ્ય શરીરકમ્ ॥ ૨૨॥

યત્ર ત્રિપુટિવિભાગોઽપિ સ્વયમેવ વિલીયતે ।
જ્ઞાતા જ્ઞાનં જ્ઞેયરૂપં યત્રૈકત્વં પ્રપદ્યતે ॥ ૨૩॥

બિન્દું તુ પરમં વિદ્યાત્ સર્વકારણકારણમ્ ।
નાદં તસ્ય પ્રસારં તુ કલાં તસ્ય વિભૂતયઃ ॥ ૨૪॥

આધારાધેયભાવેન નાત્ર કશ્ચિત્પ્રકલ્પ્યતે ।
સ્વપ્રકાશસ્વરૂપસ્ય સ્વયમેવ પ્રતિષ્ઠિતિઃ ॥ ૨૫॥

યત્ર શ્રીવિદ્યયા સૂક્ષ્મા વિદ્યાશક્તિઃ પ્રવર્તતે ।
યત્ર કાલોઽપિ વિશ્રામં લભતે ચિદ્રસામ્બુધૌ ॥ ૨૬॥

ન તત્ર ભેદરેખાસ્તિ ન વર્ણો ન ચ સંસ્થિતિઃ ।
તથાપિ ભક્તિભાવેન દૃશ્યતે વિશ્વરૂપિણી ॥ ૨૭॥

શ્રીચક્રસ્ય રહસ્યં યત્ તદેવ હૃદયં પરમ્ ।
હૃદયસ્ય રહસ્યં યત્ તદેવ પરબ્રહ્મ ચ ॥ ૨૮॥

યઃ પશ્યતિ ન ચક્ષુર્ભ્યાં યઃ શ ૃણોતિ ન કર્ણતઃ ।
સ્વસંવિત્તિપ્રદીપેન સ વેદ શ્રીપુરાલયમ્ ॥ ૨૯॥

ન મેરુર્ન ચ ભૂગોલો ન કેવલમુપાસનમ્ ।
અન્તઃસ્થિતસ્ય ચૈતન્યસ્ય મણ્ડલં પરમં સ્મૃતમ્ ॥ ૩૦॥

તસ્મિન્ શ્રીચક્રમધ્યસ્થે સર્વતત્ત્વૈકમણ્ડલે ।
પરબ્રહ્મહૃદાખ્યેઽસ્મિન્ વિશ્રાન્તિર્મુનિસત્તમૈઃ ॥ ૩૧॥

ય ઇદં પરમં હૃદ્યં પરબ્રહ્મહૃદાહ્વયમ્ ।
શ્રદ્ધયા પરમેશસ્ય પઠેદ્વા ધારયેદ્ધૃદિ ॥ ૩૨॥

સ સર્વપાપવિનિર્મુક્તઃ સર્વદુઃખવિવર્જિતઃ ।
અન્તઃપ્રકાશસમ્પન્નઃ શિવતુલ્યઃ પ્રજાયતે ॥ ૩૩॥

ન તસ્ય દુર્લભં લોકે ન પરત્રાપિ વિદ્યતે ।
યદિચ્છતિ હૃદા ભક્ત્યા તત્સર્વં સમ્પ્રજાયતે ॥ ૩૪॥

વિદ્યાવિવેકસમ્પન્નો વાગીશત્વમવાપ્નુયાત્ ।
મન્દોઽપિ મતિમાન્ ભૂત્વા જ્ઞાનદીપ્તો ભવિષ્યતિ ॥ ૩૫॥

અકાલમૃત્યુરહિતઃ સર્વવ્યાધિવિવર્જિતઃ ।
બલવીર્યસમાયુક્તો દીર્ઘમાયુરવાપ્નુયાત્ ॥ ૩૬॥

રાજદ્વારે સભામધ્યે સઙ્ગ્રામે સઙ્કટે તથા ।
સ્મરણાદસ્ય હૃદયસ્ય વિજયઃ સ્યાન્ન સંશયઃ ॥ ૩૭॥

દારિદ્ર્યદાવદગ્ધાનાં ચિન્તાશોકાકુલાત્મનામ્ ।
કલ્પવૃક્ષસમં નિત્યં ફલદં હૃદયમિદમ્ ॥ ૩૮॥

યસ્ય ચિત્તે પ્રતિષ્ઠેત પરબ્રહ્મહૃદં શુભમ્ ।
તસ્ય ગેહે સ્વયં લક્ષ્મીઃ શાન્તિશ્ચ નિવસેત્સદા ॥ ૩૯॥

ન ગ્રહાઃ પીડયન્ત્યેનં ન ભૂતાનિ ન દાનવાઃ ।
ચિદગ્નિકવચં તસ્ય સર્વતો રક્ષતિ ધ્રુવમ્ ॥ ૪૦॥

યઃ શ્રીચક્રરહસ્યજ્ઞો હૃદયં ચ પઠેન્નરઃ ।
સ જીવન્નેવ કૈવલ્યં પરમં પદમશ્નુતે ॥ ૪૧॥

ન સિદ્ધયઃ પ્રાર્થનીયાસ્તસ્ય ન ચ વિભૂતયઃ ।
સ્વયમેવ પ્રસાદેન તસ્ય પાદં ભજન્તિ તાઃ ॥ ૪૨॥

અન્તકાલેઽપિ યઃ સ્મૃત્વા હૃદયં પરમાદ્ભુતમ્ ।
પરબ્રહ્મણિ લીયેત ન પુનર્જન્મ વિદ્યતે ॥ ૪૩॥

ગોપનીયમિદં નિત્યં ભક્તિહીનાય નાર્પયેત્ ।
ગુરુભક્તાય શાન્તાય દાતવ્યં બ્રહ્મવિત્તમૈઃ ॥ ૪૪॥

લક્ષજપસમાયુક્તં પુરશ્ચર્યાવિધાનતઃ ।
સિદ્ધિદં સર્વકામાનાં મોક્ષદં ચ વિશેષતઃ ॥ ૪૫॥

દશાંશહોમસંયુક્તં તર્પણાભિષેકાન્વિતમ્ ।
બ્રાહ્મણાનાં ચ સન્તોષં કૃત્વા પૂર્ણફલં લભેત્ ॥ ૪૬॥

ઇદં હૃદયં મહાગુહ્યં દેવૈરપિ સુદુર્લભમ્ ।
નારદાય મયા પ્રોક્તં ભક્ત્યા તે પરમાદરાત્ ॥ ૪૭॥

યઃ પઠેત્પ્રાતરુત્થાય શુચિર્ભૂત્વા સમાહિતઃ ।
સ બ્રહ્મમયતાં યાતિ સત્યં સત્યં ન સંશયઃ ॥ ૪૮॥

ઇતિ શ્રીપરબ્રહ્મહૃદયં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

Encoded and proofread by Rukmini Goswami

Shri Parabrahma Hridayam

pdf was typeset on July 29, 2026

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*